

Esteettömän koulutuksen pikaohjeet

ESTEETTÖMÄN KOULUTUKSEN PIKAOHJEET

Tämä pieni muistilista on tarkoitettu esteettömän koulutuksen järjestäjälle. Listan tarkoituksena on auttaa koulutuksen järjestäjää ottamaan huomioon yleisimmät esteettömyyteen liittyvät asiat.

KOULUTUSTILAN VALMISTELU

Sisäänkäynnit ja yleistila

- Koulutus- tai tapahtumatilaan **on päästävä helposti**.
- **Ovien leveyden on oltava vähintään 85 cm**, jotta esim. pyörätuolilla mahtuu ovesta.
- **Huomioi kynnykset ja luiskat. Lisätietoa luiskasta: <https://www.invalidiliitto.fi/esteettomyys/julkinen-rakennus/tasoero/luiska>**
- Huomioi myös se, **pääseekö ovesta sisään ovisummerilla** ja voiko kuuro tai kuulovammainen käyttää summeria. Lisätietoa ovisummerista YouTube-videolla https://youtu.be/R1ca2vxsg_s
- Huomioi, onko ovella **äänimajakka** sokeita ja näkövammaisia varten. Lisätietoa äänimajakasta saa YouTube-videolta: <https://youtu.be/z3jPddf2WBc>
- **Oviympäristön esteettömyydestä** saa lisätietoa: <https://www.invalidiliitto.fi/oviymparisto>
- Tilan lähellä on oltava **inva-WC**.
- Tilassa on hyvä olla **liikkumatilaa**.
- **Avustajille** voi varata omat tuolit asiakkaan viereen.
- **Voit tarvittaessa kysyä** ilmoittautumisen yhteydessä, onko osallistujalla liikkumisen apuvälineitä tai muita tarpeita tilan, koulutuksen tai ruokailun suhteen.

Näkeminen tilassa

- Tilan tulisi olla **hyvin valaistu**, mutta valo ei saisi häikäistä.
- Varaa tarvittaessa **lisävalo**.

Avustajakoirat/opaskoirat/ kuulokoirat

- Ota huomioon, että tilaan voi tulla myös **opaskoira, kuulokoira tai avustajakoira**.
- **Varaa koiralle turvallinen lepotila**, jossa se voi tarvittaessa levähtää. Tilassa ei saa olla mitään syötävää, juotavaa tai teräviä esineitä. Huomioi, että osa koirien käyttäjistä haluaa pitää koiransa koulutustilassa ja osaa haluaa koiran lepäävän.

Kuuleminen tilassa

- Valitse koulutustilaksi sellainen tila, jossa **ei kaiu**. Se helpottaa huonokuuloisia.
- Induktiosilmukan käyttäjän kannalta olisi hyvä, jos tilassa olisi **induktiosilmukka**. Kaikkien puhujien tulee puhua mikrofoniin, jotta ääni menee suoraan asiakkaan induktiosilmukkaa käyttävään kuulolaitteeseen. Jokaisesta tilasta pitää selvittää erikseen, onko siellä induktiosilmukka ja mikrofoneja.
- **Lisätietoa induktiosilmukasta:** <https://ikakuuloiset.fi/kuulon-apuvalineet/muut-kuulon-apuvalineet/induktiosilmukat/>
- Kuulovammaisella/kuurolla voi olla mukana **viittomakielen tulkki tai kirjoitustulkki**. Tulkille kannattaa varata tila koulutustilasta. Kouluttajan kannattaa puhua hieman hitaammin, jotta tulkit ehtivät tulkata ja muutkin pysyä mukana.

Muuta muistettavaa

- **Älä käytä tilassa vilkkuvia valoja**, sillä ne voivat aktivoida epilepsian tai migreenin.
- Selvitä tarvittaessa myös **majoituksen esteettömyys**.
- **Invalidiliiton Esteettömyyskeskus** ESKE:ltä saa lisätietoa tilojen esteettömyydestä: <https://www.invalidiliitto.fi/esteettomyys>

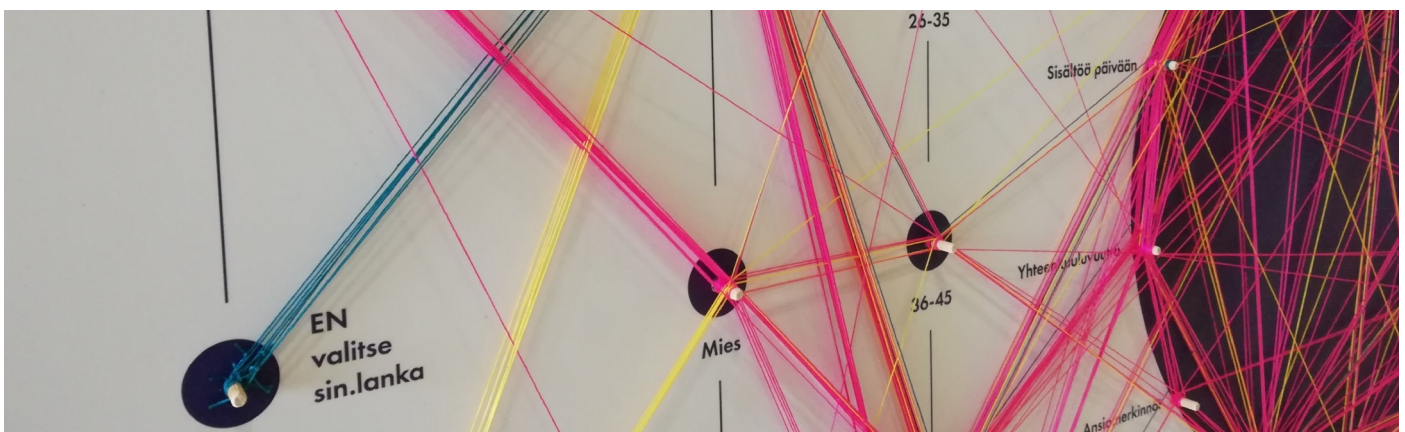
TIETOKONEET, OPETUSMATERIAALI, OPETUKSEN SELKEYS

Tietokoneet ja opetusmateriaali

- Osalla asiakkaista voi olla **oma tietokone** ja omat ohjelmat mukana.
- **Näkövammaiset** käyttävät tietokoneita ja älykännyköitä usein puheohjelmien avulla. Kuvia kannattaa käyttää sähköisissä ja muissa materiaaleissa mahdollisimman vähän, sillä **apuohjelmat eivät lue kuvia, vaan ne lukevat vain tekstin.**
- Valmistele materiaalista etukäteen **tekstiversio**. Tekstitiedostossa näkyy vain teksti ja ei ollenkaan muotoiluja tai kuvia. Lähetä tekstiversio etukäteen tai jälkikäteen niille osallistujille, jotka käyttävät tietokoneen ruudunlukuohjelmia.

Opetuksen selkeys

- Esitä asiat **selkeästi**. Asiakkaalla voi olla tiedon käsittelyn hitautta tai vaikeus ymmärtää jonkin lauseen tarkoitusta.
- Pidä huoli siitä, että **kaikki pysyvät mukana** koulutuksessa.
- **Tauota**—se helpottaa keskittymistä ja uuden tiedon käsittelyä.
- **Anna mahdollisuus liikkumiseen**. Moni saattaa tarvita liikkumistaukoja esim. kipujen vuoksi.
- **Kirjoita selkeästi. Vältä jargonia ja erityistermejä**. Jos käytät erityistermejä, selitä ne.
- Käytä selkeää **fonttia tekstissä** ja rauhallista tekstin taustaa. Näin teksti on helpompi lukea. Valitse tarpeeksi iso fonttikoko.
- **Kuvien käyttö voi selkeyttää asioita näkeville henkilöille**. Tarvittaessa selitä kuvat näkövammaisille ja sokeille.

HUOMIOI ALLERGIAT JA ERITYISRUOKAVALIOT

Selvitä allergiat

- **Selvitä etukäteen** osallistujien ruoka-aineallergiat tai erityisruokavaliot.
- Ota yhteys keittiöön ja **varmista ruokailu.**
- Älä käytä **hajusteita.**
- Osa asiakkaista voi olla pahasti allerginen opas- tai avustajakoiralle. Pohdi, miten toimit siinä tilanteessa, kun paikalla on **allergikko ja avustajakoira.**

